

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

SAAMBINDER

Wij-gevoel [p.5]

Gereformeerde Gemeente Kapelle-Biezelinghe

In 1924 ontstaat er in Biezelinghe een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Goes. Op 13 mei 1927 wordt deze afdeling zelfstandig. In hetzelfde jaar betreft men een nieuw kerkje aan het Jufferswegje. In 1952 wordt dit vervangen door nieuwbouw. Hoewel het aantal zitplaatsen in 1985 nog met 198 wordt uitgebreid tot 550, verhuist men in 1996

naar de nieuwe 'Petrakerk' (met 800 zitplaatsen) in Kapelle. In 2012 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 1350. Een aangrijpend moment uit de geschiedenis van de gemeente is het overlijden van ds. J. van Vliet, op 27 maart 1985, tijdens zijn intrededienst. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1534.

11/08/2016
jaargang 94

nr **45**

Israël tot een zegen!

‘Te dien dage’, zo begint deze tekst. Daar kunnen we onder verstaan: de tijd vanaf de komst van Christus in het vlees tot op de jongste dag. De tijd van het Nieuwe Verbond dus. De tijd waarin wij nú mogen leven.

Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaars en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land.

Jesaja 19:24

En wat laat de Allerhoogste dan aan Zijn knecht Jesaja zien door de Heilige Geest? Wat belooft de HEERE dan? Wel, dat Egyptenaren, tezamen met Assyriërs en Israëlieten een zegen zullen zijn in het midden van het land. Dit betekent, zo zeggen de kanttekenaren zo heel treffend: ‘Dat de gelovige Joden met de heidenen, die zich tot de ware God zouden bekeren, goede vriendschap en broederlijke gemeenschap zouden houden!’

Wat een belofte, en wat een wonder! Immers: twee aartsvijanden van het oude Bondsvolk worden hier genoemd. Heeft het Bondsvolk juist niet in Egypte als in een oven der verdrukking verkeerd? En is Assyrië niet door de Heere gebruikt als een roede om de tien stammen weg te voeren? Juist zij worden genoemd en van hén wordt voorgezegd dat zij zullen zijn een zegen in het land. Of midden op de aarde.

Hoe is het mogelijk! De kanttekening zegt: ‘Door de gehele wereld, namelijk als het Evangelie door de ganse wereld zal gepredikt worden! Wie is aan onze God gelijk, Die armen opricht uit het slijk? Hij, Die vijanden van God, niet alleen de wedergeboorte schenkt door de Heilige Geest, maar dezulken ook nog eens tot een zegen stelt voor anderen. Dit wonder vloeit nu uit het eeuwig welbehagen en wordt geschonken om Christus’ wil, Die voor de overtreders gebeden heeft en Zich heeft doodgeliefd om vijanden met God te verzoenen. Die de vloek wegdroeg voor hen, die het waard waren om eeuwig onder de vloek weg te zinken. Opdat Hij al Zijn uitverkorenen, met Zijn zegening vervullen zou.

Lezer, kwamen we ooit door ontdekkend licht onder die Egypte-

naar en Assyrië, ja onder God terecht? En bogen we ooit als een onwaardige en rechteloze in het stof voor ‘s HEEREN aangezicht? Dat is het werk van ‘s HEEREN Geest.

Vijanden

Werden we ooit bekendgemaakt door de Heere aan ons boze bestaan en onze vijandige aard? Hoe noodzakelijk toch dat ontdekkende licht. Ons godsdienstig vlees wil zo graag wat zijn en inbrengen en meedoen. En we bedoelen het zo goed, denken we. En we willen zo graag de Heere dienen, menen we. Maar, o die verborgen vijandschap tegen vrije genade en tegen een alles van ons buitensluitende gerechtigheid die alléén redt van de dood. Werden we ooit in de beleving een vijand voor God? Hoe pijnlijk en toch hoe noodzakelijk! En dat nu juist vijanden met God worden verzoend. Egyptenaren en Assyriërs. Heidense honden. Ja zeker. Maar ze leren wel leven van de kruimels.

Maar ook Israël, zij ook, toch! Het Jodendom, dat het Brood der kinderkens verwierp. De Zijnen hebben Hem immers niet aangenomen. En hoewel zij duizenden jaren de eersten waren, tot wie het Evangelie kwam, zij zullen nu ‘de derde’ wezen. De éérste plaats verzondigd, dat wel. Maar: uit soevereine genade nog een derde plaats ontvangen.

Zie dan toch hier een schone belofte voor Israël! De kanttekenaar zegt: ‘Mijn zeer lieve en beminde, die Ik vanouds als mijn erfdeel bezit! Ja, Gij zijt die God Die d’oren, wonderen doet op wonderen horen.

Een zegen ontvangen

Wat houdt die zegen dan in? Wel, moeten we hier niet allereerst denken aan de Verbondszegen? Die zegen, die Ezau om een schotel linzemoes verachtte en verkocht? Die zegen die we van nature allen verachten en verwerpen? De ontzaglijke zegen om wedergeboren te worden door Woord en Geest. De zegen om zondaar te worden voor God. De zegen om bedroefd te worden naar God. De zegen om als een onwaardige, rechteloze toch een betrekking te krijgen op het recht Gods. Wat een zegen als we de Allerhoogste leren toevalen, zelfs een welgevallen krijgen in de straffen onzer ongerechtigheden. En als dan uit louter genade door Gods Geest

ds. W.J. Karels,
Hardinxveld-
Giessendam

In dit nummer

5 Wij-gevoel

6 Uit het leven van
ds. M. Hofman [5]

10 De islam als
gewelddadige
godsdienst [6]

- 2** Israël tot een zegen!
- 3** Henoeh [31]
- 4** In goede orde [2]
- 7** Even maar
- 8** Welkom op de CGO
- 9** Onderwijs en medezeggenschap
- 11** Beroering rond de
cholera-epidemie [1]
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten

Henoeh [31]

een weg ter ontkoming ontsloten wordt uit het Evangelie; een deur wordt geopend in het dal van Achor. Een zegen als we met alles in de dood terecht komen en als de Zon der gerechtigheid, de Middelaar geopenbaard wordt. Een zegen om door de werking van Gods Geest en door het zaligmakend geloof verenigd te worden met Christus: Dat is immers dé zegen.

Wat een zegen als de Middelaar ons dierbaar wordt, niet alleen in de gangen van Zijn vernedering, maar ook in de gangen van Zijn verhoging. Hij de dood overwonnen, met Zijn bloed de hemel geopend en doorgedaan en nu bidt voor ellendigen, voor biddelozen. En als de Vader door de Zoon Zijn Geest zendt, opdat de Kerk niet alleen een Voorbidder in de hemel zou hebben, maar ook een Voorbidder in het hart. Die bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen. Een schat van zegeningen, waaronder ook de tijdelijke zegeningen.

Tot een zegen

Maar ook, lezer, zij zullen niet alleen een zegen ontvangen, dat ook, maar ook tot een zegen zijn. Een zoutend zout! Om nu dat Evangelie te prediken en dat God op grond van recht om 't offer van Zijn Zoon weer met de zondaar verzoend kan worden. Wat een zegen werd het Joods meisje in het gezin van Naäman.

Om zó persoonlijk een onderwerp te mogen worden van datgene wat in de tekst beloofd wordt. Maar ook om in alle eenvoud en oprechtheid rekenschap af te mogen leggen van de door God gewerkte hoop. Om de deugden te verkondigen Desgenen Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Zij zullen ook een zegen zijn in het midden der aarde. Toch! Ondanks hen. Al schijnt alles tegen. Al is ook alles verbeurd en verzondigd. Toch tot een zegen. Voor de naaste. Nee, dat zien ze doorgaans niet van zichzelf. Dan ervaren ze meer stof en stank onrein te zijn. Ze gaan vaak zo onvruchtbaar en geesteloos over de aarde. Maar als ze dan in alle eenvoud op de plaatsen waar God hen stelde dat Woord des HEEREN maar mogen laten horen en anderen voorhouden. En in alle gebrek mogen wijzen, stamelend, op de grote Zegenaar; Christus.

Dat schenke ons de Heere.

Door het geloof is Henoeh weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad dat hij Gode behaagde.

Hebreeën 11:5

Van Abel verklaarde ons de Schrift dat God hem en zijn offerande aanzag; van Henoeh dat hij Gode behaagde en daarvan getuigenis bewam. Is het wat kleins dat de Heere Zijn welgevallen in ons aan onze zielen betuigt? Geen twijfel blijft er over; God zal Zijn volk in Christus aanschouwen en beminnen met een onveranderlijke, eeuwige liefde.

Maar die genade wordt ons te groter, naarmate wij er van God door het geloof getuigenis van mogen verkrijgen. En nu kom ik nog eens terug op de drang in Christus alleen te rusten; niet stil te zitten voordat wij zouden mogen getuigen: 'Hij is de mijne en ik ben de Zijne.' Want ook in de vrucht is iets van die betuiging der genade, waardoor het volk Gode welbehaaglijk is. Maar hoe zoet het smaken van die vrucht ook is, wat blijft de kennis donker; het zich verlaten op Christus de ziel zelf verborgen.

En dat toch zal de Middelaar eren als Zaligmaker. Daar zullen Gods deugden zijn opgelost tot ons behoud; daar verkrijgt de ziel de vrede, die alle verstand te boven gaat. Geen wet die dan meer vloekt, geen satan, die meer aanklaagt voor God. De zonden zijn geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid en de scheiding tussen God en ons is geheeld. O, dat betuigen van des Vaders liefde; dat verenigd zijn met Christus; dat verzegelen van de Heilige Geest. Het is of God Drieëinig de vrijgekochte zondaar in Zijn gunst maar wil doen delen, de verkorene wordt daar in liefde omhelsd en wat er ook geweest is, het is alles weg. 'Ik zal zwijgen in Mijn liefde.'

In die oefening des geloofs mocht Henoeh wandelen driehonderd jaren. Ziet ge wel dat wij God soeverein moeten laten! Wie heeft het u gezegd dat ge Gods volk storen moet in die geloofsverlustingen; dat ge die liefde benauwen moet met uw verklaringen dat het wel over zal gaan; dat er wel andere tijden zullen komen? Ik ken ze onder Gods gunstgenoten, die van de ure hunner vrijmaking af, in deze liefde dag bij dag zich verheugen, lange jaren achtereen, en in al hun verdrukkingen God prijzen omdat de Heere bij hen is. In plaats van te bedillen zij in ons hart heilige betrekking op zulk een leven.

Henoeh wandelde met God driehonderd jaren lang. En de vorm waarin het werkwoord wandelen geplaatst is, wijst op een gedurig herhalen der werking. Henoeh, zo wil Mozes zeggen, wandelde met God op en neer.

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

(wordt vervolgd)

In goede orde [2]

Rondom de begrafenis

Een begrafenis wordt geleid door de eigen predikant of de consulent of door een ouderling. Is dat verplicht als je lid van de gemeente bent? En is de predikant dit verplicht dit te doen? Staat dat in de beroepsbrief? Via ds. B. Labee kwam deze vraag bij ondergetekende terecht. Op zijn verzoek wordt er dus door mij in deze rubriek op ingegaan.

ds. P. Mulder,
Geldermalsen

Rondom begrafenis zijn er vanuit de geschiedenis van de kerk verschillende ontwikkelingen op te merken. In de tijd van de Reformatie heeft er ook op dit terrein noodzakelijke hervorming plaatsgevonden. De roomse praktijk was dat een begrafenis een kerkelijke gebeurtenis was. Er werd in de kerk een lijkrede gehouden over de baar heen. Er werden gebeden gedaan voor (de ziel van) de overledene en er werd een lied ten afscheid gezongen. Daarna vond de teraardebestelling plaats in een gewijd graf. Dat wil zeggen dat de plek waar de overledene begraven zou worden met wijkwater besprengd was.

Hervorming was nodig

Na de kerkhervorming bleven velen van het kerkvolk echter hechten aan zulke gewoonten. De hervorming was niet overal en voor iedereen ineens even radicaal en krachtig. Gebruiken en gewoonten, zeker rondom gevoelige zaken als een begrafenis, werden en worden vaak niet zo gauw en gemakkelijk losgelaten.

De bekende synode van Dordrecht heeft ook over dit onderwerp uitspraken gedaan. Toen was de hervorming al tientallen jaren werkelijkheid. Maar toch werd ook op dit terrein verdere reformatie noodzakelijk geacht. De synode sprak uit dat waar lijkpredikaties niet zijn, men deze niet zal instellen. En waar ze wel zijn aangenomen, zal geijverd worden deze op gepaste wijze af te schaffen. Men vreesde voor de bijgelovige gedachte van gebeden voor gestorvenen. En ook dat er te zeer sprake zou zijn van een lofredde op de overledene. Men was voor strikte soberheid en korthed.

Overigens was de praktijk in de tijd van de bekende oudvaders

dat er wel weer aanmerkelijke lijkredes gehouden werden. Waarbij ook best wel een en ander gezegd werd over het leven en de betekenis van de overledene. Ook hier geldt dat het leven (de praktijk) vaak sterker is dan de leer (de theorie).

In de lijn van de gemeente

In de lijn van Dordt moeten we zeggen dat een begrafenis feitelijk een familieaangelegenheid is en niet een kerkelijke ceremonie. Uiteraard is het heel goed dat tijdens de begrafenisplechtigheid er vanuit het Woord Gods gesproken wordt, vermanend en vertroostend. Het is dan vanzelfsprekend dat de familie de eigen kerkenraad vraagt hierbij vanuit Gods Woord leiding te geven. Dat zal gebeuren door de eigen predikant of de consulent, in het geval de gemeente vacant is. Een enkele keer ook wel door een ouderling.

Het is een goed gebruik onder ons dat een begrafenis op kerkelijke wijze plaatsheeft in de lijn van de overledene die lid was van de gemeente. Dan zullen rouwdienst en begrafenis ook plaatsvinden in de stijl en naar wat gebruikelijk is binnen de gemeente. Het kan immers niet zo zijn dat een familie het kerkgebouw huurt en een dominee inhuurt en verder het allemaal naar eventueel eigen inzicht doet gebeuren. Wanneer (de zaal van) het kerkgebouw van de gemeente wordt gebruikt en de predikant van de gemeente vanuit het Woord spreekt, dan zal dat gebeuren in de lijn van kerkenraad en predikant zoals de gemeente dat gewoon is.

Het staat letterlijk in de beroepsbrief dat de predikant 'leden in hun huizen zal bezoeken in alle voorkomende droeve gebeurtenissen en dat hij de begrafenis zal leiden'. Het behoort dus tot de taak van de eigen predikant; zo heeft de gemeente hem beroepen. Dan zullen leden van de gemeente hem daar ook uiteraard toe verzoeken dat te doen in voorkomende gevallen. En is er geen eigen predikant, of is deze verhinderd, dan is de consulent de aangewezen om de begrafenis te leiden.

Er zal dan een meditatief woord gesproken worden naar de gelegenheid van het moment, zonder dat het een officiële kerkdienst wordt. Ook is het goed gebruik dat er bij het open graf een kort woord gesproken wordt. Ook daar zullen dat woorden van meelevens en troost zijn tot de familie en een vermanend woord tot de aanwezigen over de ernst van het leven en de eeuwige zaken.

Wij-gevoel

De wereldwijde onrust door geradicaliseerden heeft ook zijn weerslag op de Nederlandse samenleving. Een 'sterk wij' is nodig om te voorkomen dat ook hier de boel ontspoord, vinden de regeringspartijen VVD en PvdA. Reacties op deze stelling bleven niet uit. Het Reformatorisch Dagblad wijdde er eind juli zelfs een serie aan. Daarin geven politici, een vertegenwoordiger van Turkse Nederlanders, een historicus en een theoloog hun visie. Belangrijk genoeg om er ook in De Saambinder aandacht aan te besteden.

ds. W. Silfhout,
Capelle a/d IJssel

De wereldwijde onrust door geradicaliseerden heeft ook zijn weerslag op de Nederlandse samenleving.

Zonder enig wij-gevoel wordt ons bestaan leeg, zei koningin Beatrix in haar kersttoespraak van 2009. Zij wees er op dat onze samenleving steeds individualistischer wordt. 'Persoonlijke vrijheid is los komen te staan van verbondenheid met de gemeenschap'. Zouden VVD en PvdA eindelijk inzien dat het individualisme dat zij in de samenleving hebben bevorderd, zodanig is doorgeschoten dat het eindpunt van het ideaal van de bevrijde individu bereikt is, zoals koningin Beatrix dat in haar toespraak typeerde?

Identiteit

Wat is dat eigenlijk, een wij-gevoel? Het is saamhorigheid, zegt Van Dale's Groot Woordenboek. Er is natuurlijk meer over te zeggen. Is het het gevoel Nederlander te zijn? En wat houdt dat dan in? Kun je wel spreken van dé Nederlander? Prinses (nu Koningin) Maxima zei in 2007 dat de Nederlandse identiteit niet bestaat. Haar uitspraak riep vele reacties op. Het is maar welke doelgroep je voor ogen hebt

om te spreken van een wij-gevoel. Soms komt dat wij-gevoel tot uitdrukking bij bepaalde gebeurtenissen. Bijvoorbeeld op Koningsdag. Vooral bij voetbalkampioenschappen lijkt zich een massaal wij-gevoel van Nederland te hebben meester gemaakt. Dat is echter maar een zeer dun wij-gevoel, want als het Nederlandse elftal niet doordringt tot de top, blijft er maar weinig van dat wij-gevoel over. Ook op kleinere schaal kan men spreken van mensen die door een bepaalde identiteit een wij-gevoel hebben. Denk maar aan de reformatorische gezindte. In brede zin komt dat wij-gevoel bijvoorbeeld tot uitdrukking in de interkerkelijke diensten in het buitenland tijdens de zomervakantie. Ook dat wij-gevoel is echter maar betrekkelijk en tijdelijk. Zodra de vakantie voorbij is, trekken velen zich weer terug in eigen bastion en sluiten de ogen voor de omgeving.

Weg terug

We moeten trachten een weg terug te vinden naar wat samenbindt, zo zei koningin

Beatrix in haar kersttoespraak. Maar hoe doe je dat in een samenleving die doordrenkt is van het ieder voor zich en waar persoonlijke vrijheid los is komen te staan van verbondenheid met de gemeenschap? Hoe krijgt dat gestalte in een multireligieuze en multiculturele samenleving? Hoe is het mogelijk in een maatschappij waar zelfs een mislukte staatsgreep in Turkije de Turkse Nederlanders ernstig verdeelt? Kunnen we een wij-gevoel creëren door te benadrukken dat wij Nederlanders toch maar progressief zijn als het om ethische onderwerpen gaat? Of door erop te wijzen dat Nederland toch wel het klassieke land is van vrijheid en tolerantie? We zien wat dat onze samenleving helaas heeft gebracht.

Godsdienst

De Amerikaanse theoloog en filosoof prof. dr. Richard J. Mouw (RD, 12 maart 2015) is van mening dat om een gezond publiek domein in stand te houden het noodzakelijk is dat mensen tot commitment bereid zijn, dus zich betrokken en verbonden gevoelen aan iets gemeenschappelijks. Door toenemend individualisme zijn mensen echter steeds minder daartoe bereid. Mouw verwijst dan naar schrijvers die wijzen op het belang van godsdienst. Godsdienst verbindt mensen. Dit roept als vanzelf de vraag op: Is er wel een wij-gevoel denkbaar zonder de binding aan gemeenschappelijke normen en waarden? En waar zoeken we die dan? Niet bij en in de mens. Dat deed de bekende filosoof Jean Jacques Rousseau in zijn "Du Contrat social". Om de breuk te verklaren tussen ons 'natuurlijke' zelf en de persoon die we als burger moeten zijn, zocht hij het in heidense festivals. Hij zag een festijn op een stadsplein voor zich, waar mensen samenkomen, de zon zijn stralen werpt en een zacht briesje over alle deelnemers waait, wat zo'n energie losmaakt dat iedereen zichzelf in de ander ziet, zichzelf in de ander bemint, en allen één zijn. Rousseau zou in onze tijd de praktijk hebben kunnen zien.

Waar moeten we die gemeenschappelijke waarden en normen dan zoeken? In het Woord, dat ons gebiedt God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Ten diepste kan er slechts sprake zijn van een wij-gevoel dat waarde heeft, als iets mag worden gekend van het geloof in Christus Jezus. Dat overstijgt overigens alle patriottische en nationalistische gevoelens, omdat dan een eenheid wordt ervaren die de menselijke maat te boven gaat.

Uit het leven van ds. M. Hofman [5]

‘Nu zult ge een woordje moeten spreken’

Nadat de Heere hem in het najaar van 1910 op al Zijn bemoeienissen in zijn leven heeft gewezen, wordt Hofman gedurende een aantal maanden heftig heen en weer geslingerd. Dit duurt tot 10 april 1912.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Op 19 december 1912 spreekt Hofman 'een woordje' in de 'Klumpieskarke' te Kampen

Als er op die dag een meisje uit de gemeente wordt begraven en Hofman met ouderling E. van Grol achter de baar naar de begraafplaats loopt, merkt zijn medeambtsbroeder opeens tegen hem op: 'Nu zult ge straks op het graf een woord moeten spreken'. Hoewel Hofman allerlei bezwaren aanvoert, is Van Grol onvermurwbaar.

Zelf schrijft ds. Hofman daarover: 'Met trage benen trad ik naar voren en sprak de aanwezigen toe. Het was of alle vrees mij ontviel. Ik was mijzelf een raadsel, wees op de kortstondigheid des levens, de broosheid en vergankelijkheid onzer aardse lichamen, waarvan de geopende groeve ons het bewijs leverde.'

Een stichtelijk woord gesproken

Er gebeurt die dag echter nog meer. Als ds. A. Janse uit Barneveld op het laatste moment laat weten 's avonds niet in de gemeente te kunnen voorgaan, besluit de kerkenraad de aangekondigde dienst toch te laten doorgaan. Nadat Hofman een zegen over het samenzijn heeft gevraagd, spreekt hij onverwachts een stichtelijk woord over Psalm 74:19a: 'Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer

tortelduif niet over'.

'De aandrang van binnen was zo groot, ik kon niet zwijgen', zo merkt hij later op. 'Vrees had ik niet meer; stof was er in overvloed'.

Zijn vrouw is echter in verwarring. Zij voelt zich overvallen door het voorgaan van haar man en vreest dat het niet recht bij hem ligt. Omdat er ook in het dorp over gesproken wordt, de boze hem voorhoudt dat hij een indringer is en zijn vrienden zwijgen, maakt hij moeilijke maanden door.

In de Klumpieskarke te Kampen

Toch komt er een vervolg op zijn eerste optreden. In het najaar van 1912 verzoekt de kerkenraad van Kampen hem namelijk 'een woordje te komen spreken'. Op 19 december geeft hij aan die uitnodiging gehoor. Op oudejaarsavond en nieuwjaarsmorgen gaat hij opnieuw in Kampen voor. Kort daarop wordt hem echter te verstaan gegeven dat hij niet meer mag 'oefenen'. Eerst dient de classis hem te onderzoeken naar bekering en roeping. Dat gebeurt op 19 maart 1913. De uitslag is echter teleurstellend: De zaak wordt aangehouden en Hofman mag niet meer voorgaan. Een zware strijd is hiervan het gevolg: 'Onbeschrijflijke angst maakte zich van mij meester. Nu was het duidelijk dat ook het geoefende volk mij doorkeken had betreffende mijn staat voor de eeuwigheid, zowel als mijn roeping tot dat werk'.

Proponent

Nadat ds. W. den Hengst te Veenendaal, die in 1913 vanuit de Gereformeerde Kerken in Nederland naar de Gereformeerde Gemeenten is overgekomen, zich met 'de zaak Hofman' heeft bemoeid, wordt er op de Particuliere Synode Noord van 29 april 1914 opnieuw een onderzoek ingesteld naar zijn bekering en roeping. Dit onderzoek valt positief uit en leidt ertoe dat hem toestemming wordt gegeven 'ten dienste van al de gemeenten in 't privé te

Anders de deur dicht...

'Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over.'

proponeren' en zich op het laatste of beslissende examen voor te bereiden. Hoewel Hofman in de zomer van 1914 het advies krijgt zijn huis en erf te verhuren of te verkopen en zich in Barneveld te vestigen om daar door ds. A. Janse te worden opgeleid, komt het daar niet van. In augustus breekt namelijk de Eerste Wereldoorlog uit. De zorg voor zijn 'bedrijfje' blijft daarmee op zijn schouders rusten. Daarnaast is hij nog steeds diaken in Beekbergen, wat ook de nodige tijd vraagt.

Afgezonderd voor de krijg

Als verschillende gemeenten hem na verloop van tijd vragen zich in hun midden te willen vestigen, heeft Hofman daar geen vrijmoedigheid toe. Hij denkt namelijk zijn hele leven oefenaar te zullen blijven. Dit verandert echter als hij onverwachts wordt bepaald bij 2 Timótheüs 2:4: 'Niemand die in den krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen, die hem tot den krijg aangenomen heeft'. In 'Het alwijze Godsbestuur verheerlijkt' schrijft hij daarover: 'Ik legde mijn werk neer en liep naar mijn kamertje, zocht genoemde Bijbelplaats op en kreeg een duidelijke aanwijzing, dat die handelingen des leeftochts (mijn boerderijtje met al zijn beslommeringen) mij slechts als een hinderpaal voor mijn bediening waren; dat mijn grote Meester mij voor de geestelijke krijg had afgezonderd, om al de andere dingen te verlaten die mij in de weg waren, om Hem te behagen Die mij tot die krijg had aangenomen. Ik meende in mijn ziel een beslissing te voelen om mij tot onderzoek te presenteren'.

(wordt vervolgd)

Vlak voordat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis uitvoerig gaat spreken over de kerk (NGB 27-32) - zoals die onzichtbaar en zichtbaar blijkt - wordt er uitvoerig uitdrukking gegeven aan haar hoop op het Hoofd der Kerk. In artikel 26 gaat het over 'de enige voorbedding van Christus'. Dus omdat er een Voorbidder is, daarom alleen is er een kerk. Met haar kenmerken en ambten. De kerk is dus een geloofszaak, is onlosmakelijk verbonden met haar bidende Zaligmaker. Wanneer Hij er niet zou zijn, wanneer Hij niet zou (blijven) bidden, dan is er geen Kerk meer. De band met Hem is een zaak van leven of dood. Deze levensband met de Voorbidder aan 's Vaders rechterhand wordt teer omschreven. Als we NGB 26 gaan lezen, valt het begin van dit geloofsgetuigenis op: 'Wij geloven dat wij geen toegang hebben tot God...'. Hier stoppen we even om u de vraag te stellen: gelooft u dit ook? Gelooft u ook dat de deur naar Boven door ons is dichtgegooid, in het nachtslot. Dat deze deur rechtvaardig dicht is en eeuwig dicht blijft? Maar onze belijdenis vervolgt met: '...dan door de enige Middelaar, Jezus Christus, de Rechtvaardige...'. Beamt u dit evenzeer van ganser harte? De éniige toegang, de éniige Weg, de éniige Deur. Alles daarbuiten geprobeerd en alles dicht, potdicht! Vervolgens wordt de oorzaak van deze toegang beleden: '... Dewelke hierom mens geworden is, verenigende tezamen de goddelijke en menselijke natuur, opdat wij mensen een toegang zouden hebben tot de Goddelijke Majesteit'. Hoort u, hoe de beide naturen van de Middelaar de oorzaak vormen tot de geopende toegang tot de hemelse Majesteit? Hoort u hoe de wonderlijke vereniging van de beide naturen de oorzaak vormt van de nadering tot Gods genadetroon? Met daarna nog eens - voor de derde keer eigenlijk: '...anderszins ware ons de toegang gesloten'. Wanneer dit lééft in het hart zullen we niet zo gemakkelijk vanuit onszelf met onze woorden en waardigheid spreken over: 'Heere, we naderen tot U...'. Het doorleven van de gesloten deur buiten Jezus, zal de schroom veroorzaken. Immers, 'Wie klimt de berg des Heeren op...?' (Psalm 24). Maar de genadedeur wordt hier opengedaan. Juist voor zulke doodbrakende zondaren, die vrezende verteerd te worden vanwege Gods verdiende toorn. Die niet weten te bidden zoals het behoort, die niets hebben dan alleen zonde, schuld en veroordeling. Aan zulke tobbers worden in dit artikel treffende vragen gesteld. Om uit te lokken, om aan te sporen:

- Hij moet ons door Zijn Majesteit niet verschrikken, want er is toch niemand, noch in de hemel, noch op de aarde... die ons liever heeft dan Jezus Christus?
- Wie zouden we kunnen vinden die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij nog vijanden waren?
- Wie zouden wij moeten zoeken, Die meer macht en aanzien heeft als Hij, Die gezeten is aan Gods rechterhand?
- Wie zal eerder verhoord worden dan de eigen welbeminde Zoon van God?
- Zeg nu niet, dat u het niet waardig bent ... want wat ontbreekt er aan Hém?
- Waartoe zouden wij een andere advocaat zoeken, zonder die ooit te vinden? Want toen God Hem ons gegeven heeft, wist Hij toch wel dat we zondaars waren?

Lees het hele artikel, waarin het hart van de levende kerk klinkt, zelf maar aandachtig na. Hopelijk voelt u zich door deze herderlijke vragen aangesproken. Waar anders heen? Tot Hem alleen...

v. A.

Welkom op de CGO

Op zaterdag 11 juni was er een belangrijke CGO-bijeenkomst in de kerk van Gouda. Veel CGO-cursisten waren naar de sluiting van het cursusjaar gekomen om de diploma-uitreiking mee te maken.

Namens de CGO,
J. H. Mauritz,
directeur Toerusting

In totaal ontvingen 74 cursisten een certificaat voor A2. Een hartelijke felicitatie waard. We zien er naar uit dat alle cursisten ook de B1/B2 cursus gaan volgen. De 54 gediplomeerden van de B2-cursus hebben in vier jaar de A- en B-cursus gevolgd in Goes, Dordrecht, Gouda, Amersfoort en Rijssen. Een dubbele felicitatie waard! Tijdens een afzonderlijke bijeenkomst is onder leiding van de directeur HBO, W.M. van der Wilt, aan 10 studenten een HBO-diploma uitgereikt. Dit jaar zijn er tot dusverre 21 studenten die een diploma hebben ontvangen.

Het is voor het bestuur en de docenten van de CGO bemoedigend om te merken dat er elk jaar een aantal HBO-studenten de opleiding mag afronden. Dat geldt ook voor de toerustingscursussen. Naast de gediplomeerden zijn er ook cursisten die de cursus waardevol vinden, maar geen mogelijkheid zien om de tentamens te doen. Ze zijn echter ook hartelijk welkom op de CGO.

Uit de reacties van de cursisten blijkt dat de CGO-docenten op een deskundige en veelal boeiende wijze lesgeven. De lesstof komt aan de orde volgens een jaarprogramma. Naast de overdracht van de stof is er voldoende mogelijkheid om vragen te stellen. De ervaring leert dat in de loop van het cursusjaar een band ontstaat tussen cursisten en docenten. Ook de onderlinge ontmoeting tijdens de pauzes geeft een meerwaarde aan de cursus.

Bijbelse toerusting

Regelmatig krijg ik de vraag met welke cursus nieuwe cursisten het best kunnen starten. Is dat de A-cursus, of is een inschrijving voor de B-cursus ook mogelijk? Of is het beter om te beginnen met een korte cursus? Mijn advies is: start met de A-cursus. Natuurlijk is inschrijving voor de B-cursus ook mogelijk. Je mist dan wel een deel van de cursusstof. Bijvoorbeeld: bij Bijbelkunde is in de A-cursus het Oude Testament aan de orde en in de B-cursus het Nieuwe Testament. Dogmatiek begint in de B-cursus bij het tweede deel van de "Gereformeerde Dogmatiek". Ook voor de andere vakken geldt dat de lesstof op elkaar aansluit.

We hopen dat het mogelijk is op elke locatie weer met een groep van minimaal 15 cursisten te starten. Graag wil ik het belang van

Bijbelse toerusting onderstrepen. Gelukkig gebeurt dat ook door middel van de preken, de catechisaties en het Bijbelonderwijs op de scholen. De CGO biedt een programma waarin de Bijbelse toerusting systematisch aan de orde komt. Dat kan zijn direct uit de Schrift, zoals bij Bijbelkunde. Dat kan ook zijn als tijdens de lessen dogmatiek verbinding wordt gelegd tussen de geloofsleer en de Schrift. Dat gebeurt bij ethiek als bij eigentijdse vragen nagegaan wordt welke richting de Bijbel ons wijst.

Bijbelse toerusting is belangrijk voor persoonlijke vorming, in de opvoeding van onze jongeren, maar ook voor het gesprek met andersdenkenden. Met medestudenten of collega's spreken over het christelijk geloof vraagt kennis van Gods Woord.

Uitbreiding cursusaanbod

Naast de A- en B-cursus is er een C-cursus waarin verdiepingsstof wordt geboden voor Bijbelkunde, Dogmatiek en Ethiek. Komend seizoen wordt deze cursus gehouden in Goes en Amersfoort. De Institutie cursus wordt dit najaar gehouden in Veenendaal, de Leergang Evangelisatie in Apeldoorn en de Leergang Israël en de Bijbel in Rijssen. Het voornemen is om in het voorjaar 2017 deze cursussen weer op een andere plaats te houden.

Cursus voor onderwijsgevend

Een speciale cursus voor leerkrachten in het basisonderwijs start dit najaar in Gouda en wordt gehouden op de woensdagavonden. Er zijn drie vakken: Bijbelkunde, Dogmatiek en Kerkgeschiedenis. De cursus start op 14 september 2016 in Driestar Educatief. De nieuwe cursus start zaterdag 3 september. Er wordt op 16 zaterdagochtenden lesgegeven in Amersfoort, Dordrecht, Goes, Kampen en Rijssen (8.30-12.30 uur). In Gouda starten we op 1 september op 28 donderdagavonden (19.15-22.05 uur). Informatie over de CGO kunt u/kun jij vinden op onze website. Aanmelden voor de cursus is mogelijk via onze website: www.cgo.nu

De kosten voor de cursus bedragen op jaarbasis € 240,- (studenten en echt)paren krijgen korting). Graag willen we ook onze jongeren die belijdenis des geloofs hebben gedaan, onze cursus van harte aanbevelen. Het is ons uitzien dat de Heere de CGO-cursus tot zegen zou willen stellen voor jongeren en ouderen. We zien uw/jouw inschrijving met belangstelling tegemoet

Onderwijs en medezeggenschap

Werkgroep
onderwijs

Het is 35 jaar geleden dat de Wet Medezeggenschap Onderwijs (WMO) van kracht werd. Jarenlang maakte het overgrote deel van het reformatorisch onderwijs om principiële redenen gebruik van een uitzonderingspositie en kon ontheffing worden aangevraagd. Totdat in 2006 de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) van kracht werd en ook reformatorische scholen verplicht werden om uiterlijk in 2009 een medezeggenschapsraad (MR) in te stellen.

Reformatorische scholen kunnen op grond van artikel 29 van de WMS instemmingsrechten van de MR omzetten in adviesrechten. Bij instemming is een bestuur in principe verplicht de inbreng van de MR daadwerkelijk door te voeren of verder te onderhandelen. Bij advisering kan het bestuur er voor kiezen een advies niet op te volgen.

Gelukkig is er in de meeste gevallen sprake van constructief overleg en komen bestuur en MR er samen uit. Mochten bestuur en MR er niet uitkomen, dan kan in het uiterste geval de gang naar de geschillencommissie worden gemaakt.

Zo'n 60 procent van de reformatorische scholen maakt gebruik van de mogelijkheid om de genoemde rechten om te zetten. Besturen dienen eens per vijf jaar te peilen of er een tweederde meerderheid van zowel ouders als personeel (en eventueel leerlingen) voor deze omzetting is. Er zijn steeds meer scholen die een andere route kiezen. Volgens artikel 24 WMS kan de MR, na goedkeuring door het bestuur, ook zelf besluiten om instemmingsrechten om te zetten in adviesrechten.

Wanneer er een peiling wordt gehouden, is het van belang dat alle ondervraagden ook daadwerkelijk reageren. Wanneer er maar 50 procent respons is, is er geen sprake van tweederde meerderheid en kunnen de instemmingsrechten niet meer worden omgezet in adviesrechten. Diverse schoolbesturen uit onze achterban hebben dit in de achterliggende periode aan den lijve ondervonden. "InfoMR", het tijdschrift voor medezeggenschap, noemt dit 'barstjes in het reformatorisch bolwerk'. De vraag

of deze conclusie op waarheid berust is een discussie op zich. Feit is wel dat de betreffende besturen niet (meer) konden rekenen op de steun van hun achterban in deze kwestie. Dat zou aan het denken moeten zetten.

Wetsvoorstel versterking bestuurskracht

Na de invoering van de WMS in 2006 hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan. In 2012 is de wet uitgebreid geëvalueerd en is er een aantal aanbevelingen geformuleerd. Aanvankelijk was het de bedoeling om deze aanbevelingen via het project Versterking Medezeggenschap uit te werken. In 2015 zijn de aanbevelingen toegevoegd aan het wetsvoorstel Versterking Bestuurskracht. Dit wetsvoorstel is recent door de Eerste Kamer aangenomen en zal waarschijnlijk op 1 augustus 2016 van kracht worden.

In het wetsvoorstel wordt de positie van de MR fors versterkt. De rol van de MR wordt steeds meer als zogenaamde 'tegenkracht' gezien. Zo wordt geregeld dat bestuurders voortaan worden benoemd op basis van openbare profielen, waar de MR advies over heeft uitgebracht. De

MR moet ook betrokken worden bij de benoeming en ontslag van (vrijwillige) bestuurders. Dat betekent dat de personeelsgeleding van de MR, als werknemer, invloed heeft op de benoeming van de eigen werkgever. Verder krijgt de MR meer mogelijkheden om een besluit nietig te laten verklaren.

Het voorstel om de MR instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting te geven loopt nog. De SGP heeft tegen het wetsvoorstel gestemd. Senator Schalk noemde tijdens de bespreking een aantal argumenten:

- De gezagsverhoudingen in het onderwijs moeten in een breder levensbeschouwelijk perspectief gezien worden. Daarin heeft God alle gezag en bekleedt Hij mensen met gezag.
- In deze wet loopt de rolverdeling tussen Raad van Toezicht, bestuur en MR door elkaar heen.
- De MR mag niet in een positie worden gemanoeuvreed waartoe zij niet is uitgerust.
- De versterking van de positie van de MR brengt met zich mee dat deze als zondebok kan worden aangewezen als ze haar taak als tegenkracht niet goed heeft gebruikt.
- Het benoemen en ontslaan van bestuurders mag maar op één plaats in de organisatie berusten, namelijk bij de Raad van Toezicht.

Het is duidelijk dat deze ontwikkelingen de nodige bedenkingen oproepen. Als tegenkracht de norm wordt, ligt polarisatie op de loer. Ook neemt de verantwoordingsplicht toe wat het management van de scholen de nodige tijd kost.

U vraagt zich af wat u kunt doen? Regelmatig wordt ouders of personeelsleden gevraagd om zitting te nemen in de MR. De ervaring leert dat het moeilijk is om deze plaatsen vervuld te krijgen. Besturen hebben zowel in de personeelsgeleding als in de oudergeleding behoefte aan MR-leden met een proactieve instelling die pal staan voor de identiteit en de beginselen van de school. Met die gezindheid en betrokkenheid kunt u echt iets betekenen en is een harmonieuze samenwerking mogelijk.

Besturen hebben vooral mede-bidders nodig. Vergeet u niet het onderwijs aan onze kinderen voortdurend een plaats te geven in uw gebeden?

(eventuele reacties naar P.Kieviet@gvpschool-scherpenisse.nl)

De islam als gewelddadige godsdienst [6]

De wetgeving

Vanaf de minaret wordt publiekelijk uitgebazuind dat er geen andere god is dan Allah.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

In 2015 zijn ruim 4000 Nigeriaanse christenen om het leven gebracht. Dat is bijna tweemaal zoveel als in het jaar daarvoor. De islamitische terreurbeweging Boko Haram streeft naar de invoering van een moslimkalifaat. In de noordelijke staten van Nigeria heeft men daarvoor de meeste kans. Hier is namelijk de sharia van kracht, de traditionele islamitische wetgeving.

Strengere wetgeving

Wat is eigenlijk de sharia? We grijpen even terug op de vorige artikelen. Na de dood van Mohammed zijn er allerlei verhalen en tradities ontstaan die het leven van moslims gingen stempelen. Grote moslimgeleerden hebben deze tradities beoordeeld, gerangschikt en vastgelegd in handboeken. Zo is de sharia als officiële islamitische gedragsleer ontstaan. Men beweert dat deze leer is afgeleid van de Koran en van het voorbeeld van 'de profeet'. Mohammed heeft gezegd: 'Niet zal mijn gemeente overeenstemmen in een dwaling'. Met andere woorden, als moslims in het algemeen het erover eens zijn dat een bepaalde regel deel uitmaakt van de sharia, dan is dat ook zo. Net zoals elk rechtssysteem heeft de sharia wel wat rafelrandjes waar meningsverschil over bestaat. Maar over de fundamentele zaken is men het eens.

Straf voor afvalligen

Het is niet moeilijk een aantal elementen te noemen die bij de klassieke sharia behoren. We denken dan vooral aan de straffen op de zogeheten hadd-misdrijven: buitenechtelijk geslachtsverkeer, valse beschuldiging daarvan, struikroversij, diefstal en gebruik van alcohol. Deze vijf

misdrijven worden in de Koran met naam en toenaam genoemd. De bijbehorende straffen lopen uiteen van zweepslagen tot steniging. Maar – nu komt het – er blijkt nog een zesde hadd-misdrijf te zijn: afval van het geloof. Opvallend genoeg wordt deze overtreding nergens expliciet aangeduid in de Koran, maar de islamitische rechtsgeleerden zijn het wél eens over de straf: de dood. Dit laat zien dat de sharia geen onschuldige zaak is. Is de Koran al een radicaal boek, deze strenge wetgeving zet de zaak nog verder op scherp.

Gezicht van de islam

In het RD van 11 december 2014 kruisten dr. Hans Jansen en dr. Bernhard Reitsma de degens over de vraag of de sharia het ware gezicht van de islam laat zien. Laatstgenoemde vond van niet; hij wilde er in ieder geval niet over oordelen. Volgens hem zijn er evenzovele vormen van de islam als er moslims zijn. Eerstgenoemde was uitgesprokener. Hoewel niet alle moslims meedoen aan gewelddaden zoals de sharia die voorschrijft, blijft staan dat deze wetgeving de officiële interpretatie van Mohammeds onderwijs is. Volgens Jansen is er vrijwel geen handeling van Boko Haram of IS die indruist tegen de sharia.

Het lijkt erop dat Jansen gelijk heeft. Niet elke moslim steunt de terreur van moslimextremisten en niet iedereen is enthousiast over de strenge islamitische wetgeving, maar het valt niet te ontkennen: de sharia is het ware gezicht van de orthodoxe islam.

Roep om invoering

Uit een groot onderzoek drie jaar geleden in 38 landen kwam naar voren dat de meeste moslims de sharia graag zouden zien als de officiële wet van hun land. Wel verschilt men van inzicht over de vraag wat invoering van de sharia precies betekent en voor wie de wet zou moeten gelden. Niettemin klinkt de roep om invoering steeds luider.

Dat zeggen ook de schrijvers van "Sharia Incorporated", een lijvig boek dat nagaat in hoeverre de sharia een plaats heeft gekregen in de rechtssystemen van een twaalf-tal moslimlanden, variërend van Marokko tot Mali en van Sudan tot Saudi-Arabië. Het is duidelijk dat de orthodoxe islam een probleem heeft met onze democratische rechtsstaat. Het is tekenend dat juist moslims die zich wél willen voegen in de Nederlandse rechtsstaat ernstig waarschuwen tegen pogingen om elk verband tussen de islam en geweld weg te poetsen. Zij wijzen er op dat vooral de salafisten levensgevaarlijk zijn.

Kerkklok en gebedsroep

Helaas zijn dergelijke pogingen geen zeldzaamheid. Velen vergeten gemakshalve dat de islam uit is op een universele heerschappij, godsdienstig, politiek en maatschappelijk. Een voorbeeld daarvan. Toen in Middelburg de traditionele islamitische gebedsoproep voor het eerst zou gaan klinken vanaf een minaret (de toren van een moskee), werd bezwerend gezegd dat dit niet anders was dan het luiden van een kerkklok.

De Duitse theoloog Thomas Schirrmacher bestrijdt dit. Door deze gebedsoproep worden niet-moslims vijfmaal daags opgewekt deel te nemen aan de godsdienst-oefening van een andere religie. Vanaf de minaret wordt publiekelijk uitgebazuind dat er geen andere god is dan Allah. Wil je als christen hetzelfde doen, dan moet je de Apostolische Geloofsbelijdenis met geluidsversterking vanaf een kerktoren laten horen. De vergelijking gaat dus niet op. Wordt het geen tijd dat we ontwakten?

(wordt vervolgd)

Beroering rond de cholera-epidemie [1]

Anderhalve eeuw geleden leefde Nederland in grote spanning. Een cholera-epidemie kostte 21.000 inwoners het leven. De ziekte sloeg verraderlijk toe, dan hier, dan daar. 'Als de luiken gesloten worden, vanmorgen naast ons, een uur later (tegen)over ons, en 's middags weêr een huis of wat verder, dan grijpt toch de gedachte aan de onzekerheid des levens ons in 't hart met bijzondere kracht', schreef de Utrechtse hoogleraar J.I. Doedes.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Cholera of Aziatische buikloop is een darminfectie die wordt veroorzaakt door een bacterie die een giftige stof produceert. De patiënt krijgt daardoor last van diarree, braken en uitdroging. Tijdens de epidemie van 1849 werd het verband tussen cholera en waterverontreiniging voor het eerst officieel onderkend. De epidemie van 1866/1867 was in Nederland de laatste. In diezelfde periode heerste ook de runderpest. Uit die tijd zijn verschillende treffende voorvallen bekend. In Leiden woonde J. Overduin sr., later predikant in de Gereformeerde Gemeenten. Ds. C. Hegeman schreef over hem: 'Bij zijn eerste Avondmaalsgang sprak de leraar tot hem: 'Jongeling, welkom in de strijd'. Dit heeft hij wel moeten ervaren. De bestrijdingen zijn vele geweest, vooral in de dagen dat de cholera heerste te Leiden en omgeving.'

Engel des verderfs

De jonge Overduin kwam in zijn woonplaats Leiden op een zondagavond op gezelschap bij de heer Drasma. Daarover schreef hij: 'En toen wij daar met vele kinderen Gods mochten zitten, zei Drasma: De Heere is met de slaande engel des verderfs te Katwijk gekomen. Spoedig zal Hij ook onze poorten binnendringen.'

Overduin werd innerlijk zo bestreden dat hij ervan overtuigd was dat hij dan tot de slachtoffers zou behoren. 'Nu zou het ook spoedig voor mij gedaan zijn. Ik was opgetekend bij de Heere om in dat oordeel weggenomen te worden. Het greep mij zo aan dat ik van mijn stoel dacht te slaan, zo zat ik te beven. Mijn knieën sloegen tegen elkaar. Ik ging in die dodelijke benauwdheid naar huis. Zo ging het de hele nacht door, en toen ik des morgens nog zo benauwd aan mijn werk was, ging ik naar boven en bad tot de Heere uit de benauwdheid mijns harten. En zie, daar kwam de Heere met die woorden: Des Heeren vrees is rein; zij opent een fontein van heil, dat nooit vergaat.'

Ko Overduin kreeg een indruk van Gods onveranderlijkheid: 'Nu was de Heere voor

jaren al zo goed voor mij geweest, dat ik zoveel had genoten uit de fontein des heils, en nu zou dat nooit vergaan!' Het licht ging op, 'en aldus heb ik toen al die dagen dat de cholera in onze stad was, zeer zalig en gerust mogen leven.'

Lijkwagens door de straten

De dood waarde rond in Leiden. 'Wij hebben twee nachten doorleefd dat er 100 mensen werden aangetast, van wie er elke nacht 80 stierven', schreef Overduin. 'Dan kunt gij wel denken dat het vreselijk is. De lijkwagens gingen tot 's avonds laat door de straten.'

Er waren mensen die 's morgens nog stonden te werken, en op de avond van diezelfde dag al werden begraven. Tot de slachtoffers in de sleutelstad behoorde Maria Leer, die een vooraanstaande plaats in de sekte van de Zwijndrechtse Nieuwlichters had ingenomen.

Overduin bleef gespaard, maar zijn tante overleed. 'Vrouw Laman, ik kom vanavond nog even bij u kijken', had haar predikant gezegd. Maar ze had geantwoord: 'Dominee, dan zal het niet meer nodig zijn. Dan hoop ik al bij mijn Koning Jezus in de hemel te zijn.' En ds. Overduin schreef: 'Zij had waarheid gezegd, want eer het avond was, had zij al de tijd met de eeuwigheid verwisseld, en alzo was zij ingegaan in Gods Koninkrijk. Ik hoop ook eenmaal, als ik Gods Raad heb uitgediend, mijn lieve tante als een zuster in de Heere te vinden daarboven in de hemel.'

Goede overstap

'De Heere bedekt Holland thans onder Zijn hand van oordelen en bezoeken', schreef ds. P. van Dijke, ledeboeriaans predikant in Sint Philipsland, op 30 augustus 1866. 'Het wordt nochtans niet op de rechte wijze gevoeld en opgemerkt. De Heere heeft er wat mensen in verschillende steden en dorpen weggeraapt naar de eeuwigheid. Gehele huizen zijn er uitgestorven.'

'De blauwe dood', zoals de cholera genoemd werd, sloeg ook in Zeeland toe, en ds. Van Dijke schreef enkele weken later: 'Deze is dienende u te laten weten dat de cholera bij ons op het eiland is uitgebroken. Er zijn er reeds elf aan overleden. De Heere heeft uit ongehoudene goedheid mij en mijn huisgezin tot hiertoe nog gespaard, alleen door Zijne genade. K. van M. is er ook aan overleden, en heeft een goede overstap gedaan uit dit jammerdal in de ruime hemelzalen.'

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Onderdanen van de Koning, Christus' blijdschap en kroon", ds. C. Hogchem; uitg. Gebr. Koster Barneveld; ISBN 9789055518029; 179 blz.; € 15,90.

Onderdanen van de Koning, Christus' blijdschap en kroon

Ds. C. Hogchem heeft een meditatiebundel geschreven met als titel: 'Onderdanen van de Koning'. Ze zijn de blijdschap en kroon van Christus, zo geeft de ondertitel aan. Met dit laatste begint de meditatiebundel die uit vierenvijftig meditaties bestaat. David verwoordt in Psalm 110:3 ('...uit de baarmoeder des dageraads zal U de dauw Uwer jeugd zijn') hoe Gods volk uit de donkere nacht geboren wordt tot heerlijkheid van Christus. Het volk van Christus is Zijn vervulling. Al spelend met de taal en een woordenschat die jaloersmakend is, zegt onze geliefde broeder toch dat er woorden tekort schieten om die eeuwige liefde te beschrijven.

In de meditaties die hierop volgen komen verschillende van Gods kinderen voorbij. Het is zo goed om in deze tijd Gods volk te kunnen aanwijzen in de Schrift! Daar zijn bekenden tussen als de moeder van Mozes, Gideon, Naboth, Nicodémus. Er zijn ook wat onbekendere tussen zoals Pura, de jonge helper van Gideon. Ook een oude wat onbekendere man, Barzillai, wordt naar voren gehaald. Voor sommigen heeft onze broeder een aantal meditaties nodig, zoals voor Naboth en zijn godvruchtige afwijzing van het verzoek van Achab. Soms weten we niet eens de naam, zoals het jongske met de vijf broden en twee visjes uit Johannes 6:9. Verrassend is soms het licht dat op deze mensen valt. Zelf heb ik er nooit over gedacht wat het voor deze jongen moet hebben betekend, dat hij zijn voedsel (het was toch van hem en voor hem?) gewillig heeft

afgestaan. Op dat moment is er onder de duizenden niet één meer die voedsel heeft. Ook deze jongen niet. Wat zal hij gekeken hebben. Hij zag Jezus en een lichtstraal van Zijn Goddelijke almacht. Jezus' handen die brood en vis vermenigvuldigden. Jezus' handen die brood en vis gáven. De Heere wilde wat die jongen bezat in Zijn handen nemen en vermenigvuldigen. Dat is die jongen nooit vergeten. Mooi is dan de toepassing dat ook zo voor jongere meisjes en jongens een kerkdienst onvergetelijk kan worden!

Iedere meditatie heeft een persoonlijke spits. Door steeds vragen te stellen die opkomen uit de Schriftplaats die wordt uitgelegd, plaatsen deze meditaties ons steeds voor die grote vraag hoe het met onze ziel is in het licht van de eeuwigheid. Er gaat overigens geen meditatie voorbij of de Persoon en het werk van Christus is aan de orde geweest. Daar gaat het in deze uitgave immers om? Om de blijdschap en kroon van Christus!

ds. D. de Wit, Barneveld

"De Joodse wereld", ds. W. Silfhout; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 5687; 168 blz.; € 19,95.

De Joodse wereld

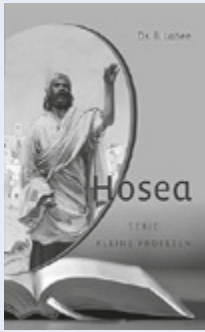
Het Jodendom heeft in onze gemeenten in de achterliggende jaren steeds meer belangstelling gekregen. Velen hebben een reis naar Israël gemaakt. Voor hen, maar ook voor de thuisblijvers, heeft het boek "De Joodse wereld" van ds. W. Silfhout veel waarde. Na de inleiding wordt de geschiedenis van het volk, van Abraham tot heden, beschreven. Het is een verscheurd volk door allerlei opvattingen. Dit lezen we in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 krijgen de feesten de nodige aandacht. In dit hoofdstuk, maar ook in het gehele boek, is de rode draad: 'Hoe kan het Jodendom ons christen-zijn verrijken?' We kunnen veel leren als we nadenken over dit volk. Het is immers het volk van het Oude Testament?

Maar ds. Silfhout onderstreept ook dat het zijn waarde niet heeft verloren in het Nieuwe Testament. Het zijn en blijven de 'beminden om der vaderen wil', zoals Paulus schrijft in de Romeinenbrief. Het is goed om nader kennis te nemen van dit volk. Dit boek kan zeker daarin bijdragen.

Verskillende godsdienstige gebruiken en rituelen krijgen de aandacht. Wat is de Mezoëza? De betekenis van de keppel? De Davidster? Bijzondere aandacht mogen de laatste hoofdstukken wel hebben. Het gaat over de Messiasverwachting en de verhouding

tussen jodendom en christendom. Wat is de Bijbelse visie op het joodse volk? Het is naar de Schrift om dit volk niet te vergeten. Er worden voorzichtige conclusies getrokken. Met de nadruk op 'voorzichtige'. Geen overdreven Israëlaandacht. Dit wordt maar al te veel gevonden. Maar zo niet in "De Joodse wereld". Het geeft een Bijbelse en nuchtere beschrijving over het Jodendom. Waard om te lezen! We hopen dat dit boek de liefde tot het Joodse volk in onze gemeenten mag bevorderen.

ds. C. Neele, Poortugaal

"Hoséa",
ds. B. Labee;
uitg. Den Hertog,
Houten, ISBN 978
90 331 2728 1;
107 blz.; € 8,90.

Hoséa

"Hoséa" is het eerste deel in de serie Kleine Profeten: Bijbelstudies voor persoonlijk gebruik en in verenigingsverband. De serie wordt uitgegeven door uitgeverij Den Hertog in samenwerking met de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten. Onze geliefde broeder uit Veenendaal, ds. B. Labee, heeft een poging gedaan om de eeuwenoude boodschap van de eerste profeet van de zogenaamde "Dodeka-propheten", Hoséa, eenvoudig uit te leggen. De rijke boodschap van toen (750 vóór Christus) is nog altijd onveranderd van betekenis voor nu, als het profetische Woord dat zeer vast is. Daarom een goede zaak om door middel van deze Bijbelstudie – die eenvoudig en overzichtelijk is opgezet – de misschien wat onbekendere, maar zeer lezenswaardige en nog steeds actuele boodschap van Hoséa ter harte te nemen. In zestien hoofdstukken worden zijn profetieën behandeld. Na een algemene inleiding over het Bijbelboek volgen 15 hoofdstukken waarin steeds een gedeelte behandeld wordt aan de hand van vier punten, die herkenbaar zijn aan een eigen icoontje: De letterlijke betekenis. Daarna worden lijnen getrokken naar andere delen van de Schrift. Onder het derde kopje wordt de brug gelegd naar vandaag en gevraagd wat dit gedeelte ons te zeggen heeft. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met drie gespreksvragen. Regelmatig worden de leerzame kanttekeningen aangehaald. We citeren enkele zinnen: De woorden van Hoséa bevatten allereerst een boodschap voor het Israël (en Juda) van toen. Maar vervolgens klinkt de boodschap tot het Israël van nu en voor de kerk van het Nieuwe Testament. Die kerk is op bijzondere wijze aan Israël verbonden en lijkt veel op Israël. De verhouding tussen de Heere en Zijn volk is vergelijkbaar met het huwelijk tussen man

en vrouw. Het verbond met Israël is als een huwelijksverbond. Als Israël afgoderij bedrijft, is dat als overspel. Ook wij (de meesten van ons) zijn verbondskinderen. We leven op het erf van het verbond. Dat brengt voorrechten én plichten met zich mee. Alles wat wij boven de Heere en Zijn dienst stellen is afgoderij. Als de Heere met het licht van Zijn Geest in ons hart werkt, gaan we zien dat we niet beter zijn dan het volk van Israël op reis door de woestijn. We doen net als in de dagen van de Richteren graag 'wat goed is in eigen ogen'. En de vreselijke ontrouw van Gomer tekent – zonder Gods genade – ook óns leven ten opzichte van de Heere. Het slot van dit eerste hoofdstuk is dan ook heel rijk. Van het volk, afgebeeld in de trouweloze Gomer, is werkelijk niets goeds meer te verwachten. Maar zonder dat er enige aanleiding voor is, gaat de Heere spreken over Zijn liefdesgedachten tot Zijn volk. En als die boodschap van Hoséa doorloopt in het heden, schittert Gods genade: 'Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden' (1 Joh. 4:10).

ds. G. van Manen, Elspeet

Kerknieuws

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2016

*Pag. 59, **PREDIKANTSWEDUWEN.**

Het juiste adres/telefoonnr. van mevr. G. Hegeman-van Wingerden is:
1557 Bryce Park Loop, Lynden, Washington,
U.S.A., 98264, tel. 00-1-360-306-8912.

PREDIKBEURTEN DS. M. GOLVERDINGEN

In verband met toenemende beperkingen in mijn gezondheidstoestand (Parkinson en complicaties) heb ik het ingrijpende besluit moeten nemen om niet meer voor te gaan in de gemeenten. In verband daarmee vervallen alle preekbeurten. Deze stap valt mij zwaar. Ik beveel mij en mijn vrouw aan in uw gebeden. De Heere Die goed is, gedenke alle gemeenten, naar de rijkdom van Zijn onverdiende genade in Christus.

ds. M. Golverdingen

“

**HEBT U FAMILIE OF
VRIENDEN DIE BEDROEFD
ZIJN OF ZIEK? VERGEET NIET
DAT HET UW TAAK IS OM BIJ
DE TROON DER GENADE HULP
EN BIJSTAND VOOR HEN AF
TE SMEKEN.**

MATTHEW HENRY

Berichten

CGO-CURSUS VOOR LEERKRACHTEN BASISONDERWIJS

Komend cursusjaar wordt er in Gouda een leerzame CGO-cursus voor leerkrachten in het basisonderwijs en het speciaal onderwijs (de zgn. 'O-cursus') gegeven.

Op 15 woensdagavonden wordt er lesgegeven in de vakken Bijbelkunde (drs. J. van Mourik), Kerkgeschiedenis (drs. J. Pas) en Dogmatiek (ds. H.A. van Zetten).

Voor meer informatie kunt u terecht op: www.cgo.nu.

CGO-INSTITUTIECURSUS (I-CURSUS)

De CGO verzorgt vanaf september in Veenendaal een boeiende Institutie cursus voor belangstellenden. Op elf donderdagavonden behandelt docent H. van Dam MA de Institutie van Johannes Calvijn. De lesstof is de editie die vertaald is door dr. C.A. de Niet. De lesdata en een overzicht van de lesstof kunt u vinden op de website: www.cgo.nu.

ORGEL- EN SAMENZANGAVOND TE AAGTEKERKE

Orgel- en samenzangavond op woensdag 17 augustus, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Aagtekerke, Prelaatweg 17. Toelichting op enkele te zingen Psalmen door ds. A.P. Baaijens. Orgelbespeeling

en orgelsolo's door Jan Wisse. Collecte voor orgelfonds.

ZANGAVONDEN

Ermelo

Zangavond op dinsdag 16 augustus, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Ermelo, Hanengewei 69, m.m.v. het gemengd Vox Humana uit Elspeet. Leiding: ds. A. Verschuure. Collecte t.b.v. mensen met een beperking.

Kampen

Psalmzangavond (met bovenstem) op zaterdag 13 augustus, aanvang: 19.30 uur, in de Bovenkerk te Kampen. Organisten: Dick Slagman en Pieter Heykoop. Opening, meditatie en sluiting door student W. Mouw. Toegangsprijzen: volwassenen € 3,50, kinderen t/m 12 jaar: € 2,50, gezinnen: € 12,50. Collecte t.b.v. Theologische School Geref. Gemeenten.

FIETSDAG BEEKBERGEN E.O.

Fietsdag voor het hele gezin op zaterdag 20 augustus. Start vanaf de kerk van de Geref. Gemeente te Beekbergen, Ruitersmolenweg 29, tussen 9.30 en 11.00 uur. Onderweg is eten en drinken verkrijgbaar. Inschrijfgeld: € 4,-, max. € 15,- per gezin. De opbrengst is t.b.v. evangelisatiewerk Geref. Gemeenten

(Simon de Looier). Voor uitgebreide informatie: www.fietstochtbeekbergen.nl.

RONDLEIDING DOOR CENTRUM VAN AMSTERDAM

Op zaterdag 27 augustus is er weer een rondleiding door het centrum van Amsterdam, o.l.v. dhr. C. Hotting. U kunt dan de rijke historie van onze hoofdstad aanschouwen. Deelnamekosten: € 10,- per deelnemer; gezin met kinderen onder de 12 jaar € 25,-. Opbrengst is ten bate van o.a. evangelisatiepost Bij Simon de Looier. Start: 10.00 uur bij Centraal Station; einde: 12.30 uur bij De Looier. Tel. 0228 317447 / 0610790406 email: cjhotting@kliksafe.nl Lunchpakket meenemen.

STADSWANDELING/RONDVAART DOOR ENKHUIZEN

Heeft u interesse voor een wandel- en/of vaartocht door de historische stad Enkhuizen o.l.v. een gids? Meld u dan aan voor deelname op zaterdag 13 augustus of zaterdag 27 augustus door te mailen naar stadswandelingenkhuizen@gmail.com of telefonisch contact op te nemen met Marit Bos (06) 13 49 71 07. U kunt zich opgeven voor een combinatie van stadswandeling en rondvaart, maar ook voor één van beide onderdelen. De stadswandeling begint om 13.30 uur en de rondvaart om 15.00 uur. Vertrekpunt beide activiteiten: kerkgebouw aan de Klopperstraat 12. De gids zal met de pet rondgaan voor een vrijwillige bijdrage t.b.v. het aangekochte kerkgebouw.

Kerkdiensten

ZONDAG 14 AUGUSTUS 2016

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. G.W.S.

Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 14.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. J. de Kok; Dordrecht 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. E. Bakker; Elspeet 10.00

en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur stud. W. Mouw; Goudswaard 15.30 uur kand. M.H. Schot; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00

uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Hilversum 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Hoozeveen 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 15.00 uur ds. G. Pater; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur kand. M.H. Schot; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. S. Maljaars; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Leerdam 15.00 uur ds. F. Mulder; Lelystad 15.00 uur ds. B. Labee; Marknesse 9.30 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Melissant 10.00 en 15.30 uur ds. P. Mulder; Middelburg-Centrum 18.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Middelburg-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. M. Joosse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 15.00 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Nisse 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Oud-Beijerland 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Oude-Tonge 18.00 uur ds. P. Mulder; Poortugaal 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Poortvliet 10.00 en 14.30 uur kand. M.T. Al-Chalabi en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 14.30 uur ds. A. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 uur ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Rotterdam-Centrum 9.30 en 15.00 uur stud. W. Mouw; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Sint Annaland 14.30 uur ds. J. van Belzen; Soest 19.00 uur ds. L. Terlouw; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00

uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. G. Bredeweg; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Waarde 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur kand. M.T. Al-Chalabi; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Westzaan 15.30 uur ds. J. Driessen; Wierden 14.00 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 16 AUGUSTUS 2016

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Brakel 19.30 uur ds. P. Melis; Enter 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. M. Mondria; Mijdrecht 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Nisse 19.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. G. Beens; Uddel 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Westzaan 19.30 uur ds. W. Harinck.

WOENSDAG 17 AUGUSTUS 2016

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Beekbergen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;

Hilversum 19.45 uur ds. A. Verschuure; Middelharnis 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. M. Karens; Oosterend 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Opperdoes 19.30 uur ds. K. Boeder; Ouddorp 19.30 uur ds. S.W. Janse; Oudemirdum 19.30 uur ds. G. Beens; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Soest 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Waardenburg 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Zwolle 19.30 uur ds. G.J. van Aalst.

DONDERDAG 18 AUGUSTUS 2016

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. A. Verschuure; Doetinchem 19.30 uur ds. F. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Poortugaal 19.30 uur ds. S. Maljaars; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 14 AUGUSTUS 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

*U ook aangaande, o Sion! door het bloed uws verbonds,
heb ik uw gebondenen uit de kuil, daar geen water in is, uitgelaten.
Zacharia 9:11*

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Kampen kennis genomen van het overlijden van mevrouw

J.F. HONKOOP-NIJLAND

in de leeftijd van 84 jaar.

Zij was de toegewijde echtgenote van onze oud-predikant ds. P. Honkoop, die van 1965 tot zijn overlijden in 1994 de gemeente diende. Haar betrokkenheid bij het werk van haar man en de steun die zij hem gaf, zijn de gemeente ten goede geweest. Met dankbaarheid denken wij daaraan.

De HEERE zegene haar nageslacht.

Namens de kerkenraad,
Ds. J. IJsselstein, voorzitter
E. v.d. Broek, scriba

Niet-ritmische Psalmzangavond Gouda

Organist **Peter Wildeman**
Inleidingen **J. Mastenbroek**
Collecte **Onkosten**
m.m.v. de **Bovenstemgroepen**
Waddinxveen en Wouterswoude

Ger. Gem. Gouda
Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b
D.V. 20 augustus 2016
Aanvang 19.30 uur

Stijlvolle rouw-/gelegenheidsjurkjes
kindergelegenheidskleding.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Fruittelbedrijf "Den Doornkamp" Zoekt:

Nog enkele medewerk(st)ers voor
de komende oogst (vanaf week 37)
van APPELS en PEREN

WIE ?

Bent u tussen 15 en 75 jaar oud?
U bent welkom voor part-en fulltime
Oogstwerkzaamheden op ons bedrijf
AOW-ers, Vut-ers, maar ook ZZP-ers
Die tijdelijk wat minder werk hebben
Jonge mensen (schoolverlaters)
zijn ook welkom. Een seizoen mee
belevens in de fruitoogst is echt de
moeite waard.

WAAROM ?

thuis zitten als u 8 weken
in de natuur werkzaam kunt zijn in
een gezellige groep?
in bezit van een auto is een pre,
hoewel carpooling ook mogelijk is.

WAARVOOR ?

De beloning is volgens CAO Open-
Teelten seizoensarbeidsregeling!
REAGEREN ?

Voor meer info of uw reactie
Steenweg 77, 4182 PA Neerijnen
Tel: 0345-568383 of 06-51891902
E-mail: baren60@planet.nl

Introductie dagen

Ben jij als christelijke student op zoek naar
vriendschap en bezinning? Wil jij graag andere
christelijke studenten ontmoeten? Dan ben je bij
Solidamentum aan het juiste adres.

EDE 26 AUGUSTUS
14.00u Station Ede Centrum
19.30u Paasbergschool Ede, Studeren in een
onchristelijke samenleving | Ds. G.W.S. Mulder
Meld je aan: ede@solidamentum.nl

GOUDA 23 AUGUSTUS
13.30u Station Gouda
19.30u GGiN Stationsplein 1 in Gouda, De open
vensters van Daniël | Dhr. L. van der Tang
Meld je aan: gouda@solidamentum.nl

ZWOLLE 25 AUGUSTUS
14.00u Station Zwolle
19.30u Eliëzer- en Obadjaschool, Hasselterdijk
33 Zwolle, Liefde van Christus | Ds. A. Schot
Meld je aan: [zwolle@solidamentum.nl](mailto: zwolle@solidamentum.nl)

Solidamentum

WWW.SOLIDAMENTUM.NL

Heel veel Aanbiedingen!
www.deroo boeken.nl
078-6124081

Prachtige nieuwe boeken
VOOR IEDEREEN!

AL 'T SCHEPSEL MOET HEM PRIJZEN
M. Henry, R. Hoogerwerf-H.
**Full color kijk-, meditatie- en
gedichtenboek over dieren in de Bijbel**

BOERENORLOG P. de Zeeuw JGzn
DI. 21 historische serie voor jong en oud

OP 1 SEPT. IN DE BOEKHANDEL!

info@ramshoorn.nl
www.ramshoorn.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

WELKOM OP DE CGO

De **CGO A- en B-cursussen** starten
op D.V. zaterdag 3 september
in Amersfoort, Dordrecht, Goes
en Kampen; op zaterdag 10
september in Rijssen;
op donderdag 1 september
in Gouda.

De **C-cursisten** verwachten we
op zaterdag 17 september in
Amersfoort en Goes.

De **Institutie cursus** begint op
donderdag 15 september in
Veenendaal.

De cursus voor **leerkrachten in het
basis- en speciaal onderwijs**
start op woensdag 14 septem-
ber in Gouda.

Voor alle cursussen is aanmelding
mogelijk via www.cgo.nu.

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Tegels... als geen ander

*Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen*

KROON
VLOEREN IN STEEN

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

Kraamzorg
0187 - 48 91 73
B.g.g. 0342 - 49 21 55

Thuiszorg
0166 - 65 26 05

Maandag t/m vrijdag
van 9.00 tot 11.00 uur
Vrijdag ook van 19.00 tot 21.00 uur

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

• ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
• verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
• collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel. 0318 - 50 50 63

www.andanteorgels.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen
alleen begravenissen

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
T 0318 - 526641

Begravenisverzoegers
P.H. van der Leer
G. Wegenaar

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl
24 uur per dag bereikbaar

www.hoeksteenboekhandel.nl
Woerden T: 0348-421933

*Begravenisonderneming
De Floe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren

Tel. 0418 - 56 21 74

www.begravenisondernemingdekloe.nl

de
**Laatste
Eer.**

Sprang-Capelle

Voor een stijl- en
respectvolle begravenis

Wij verzorgen Begravenissen
in de gehele regio en Het Land
van Heusden en Altena

We zijn dag en nacht
bereikbaar op: 0416-27 53 42

Vrijblijvend kennismaken?
0416-27 97 96

www.laatste-eer.com

BBV

**Barneveldse
Begravenis
Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begravenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5

3774 JW Kootwijkerbroek

(0342) 44 18 12

www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Cedrah Vacatures

Teamleider Zorg

Eben-Haëzer, 32 uur

Verzorgende KSW

Beth-San, 32 uur

**Eerst Verantwoordelijk
Verzorgende KSW**

Beth-San, 32 uur

Verzorgende Thuiszorg

Beth-San, minimaal 16 uur

Verzorgende

Nebo, 24-36 uur

**Coördinator
informele zorg**

Nebo, 8 uur

Uitzicht, 6 uur

d'Amandelhof, 8 uur

**Teamcoach
(hbo-verpleegkundige)**

d'Amandelhof, 20 uur

Keukenassistent

Rehoboth Goes, 8-12 uur

Kijk voor meer informatie
op werkenbij.cedrah.nl!

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, 2803 PB Gouda
Telefoon 0182-692111, www.beve-meubel.nl

KAMPEN BOVENKERK

Jaarlijkse Psalmzangavond
met Bovenstem
Orgel: Pieter Heykoop & Dick Slagman
Meditatie: student W. Mouw
Collecte t.b.v. Theologische School
D.V. zaterdag 13 augustus
Aanvang: 19.30 uur

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Begrafenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

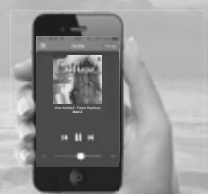
Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54
Wardenburg
0418 - 65 20 39
Werkendam
0183 - 70 10 17
H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg
Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

 FamilyStream

'Muziek in de oren voor de hele familie'

Dé betaalbare keuze voor geestelijke
en klassieke muziek en vertellingen.

Nu 1 maand gratis bij aanmelding via familystream.nl

Thuiszorg

**'Met de thuiszorg van Cedrah kan ik zo lang
mogelijk in mijn eigen huis blijven wonen.'**

Op sommige momenten in het leven is het fijn om hulp te krijgen. Of u nu tijdelijk ondersteuning nodig heeft of hulp voor een langere periode, met thuiszorg vanuit één van de locaties van Cedrah bent u verzekerd van de beste zorg in uw vertrouwde omgeving.

Als het huishouden op een bepaald moment (te) zwaar voor u wordt, kunnen onze medewerkers u daarbij helpen. We verlenen ondersteuning bij de persoonlijke verzorging, helpen bij medicijngebruik en verplegen bij u thuis. Ook bieden we professionele hulp bij dementie, zodat het mogelijk is om lang(er) in de vertrouwde omgeving te blijven wonen. Door nauwe samenwerking met ziekenhuizen, specialisten en huisartsen kan Cedrah u de juiste zorg en ondersteuning bieden.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie?

Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl
of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Refojobs REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATORISCHE WERKGEVERS

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR RMU, SIRJON, CEDRAH EN DRIESTAR EDUCATIEF

RST
Zorgverleners

Kraamzorg

In verwachting?

Cliënten waarderen ons met een 9,4

Onze kraamverzorgenden:

- ✓ verlenen vroegtijdige assistentie bij de bevalling thuis of in het ziekenhuis
- ✓ geven professionele begeleiding bij de borstvoeding
- ✓ delen kennis met de moeder over de verzorging van de baby
- ✓ zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- ✓ dragen zorg voor de hygiëne en de huishouding
- ✓ zorgen voor het hele gezin
- ✓ zijn geschoold om zorg te geven na een keizersnede
- ✓ werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

Volddoet dit aan je verwachting?
Schrijf je dan in op www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden
EXAMENCOMMISSIE
Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE
Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers
KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad
BUNDELS met Psalmbewerkingen
CURSUS Kerkelijk Orgelspel
Allerlei ACTIVITEITEN

Meer informatie of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar info@kerkenmuziek.nl

VOGG
VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

ABC CONSULTS
RELATIONELE- EN SEKSUOLOGISCHE HULPVERLENING

WWW.ABCCONSULTS.NL

Jongeman 20jr. zoekt **kostadres** omg. **Enschede/Rijssen** i.v.m. studie. Sept t/m jan. / 06-81373941

TE HUUR
1 pers. huisje v.a 1 sept.
Landelijk gelegen, kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl of bel voor info: 0653933283

Jongeman, 21 jaar uit GGin Veenendaal zoekt **kostgezin MIDDELBURG** i.v.m. stage. Periode sept. 2016 t/m jan. 2017.
Contact: elbertdehon@hotmail.com

Dorst
BEGRAFNISVERZORGING

Voor het verzorgen van begravenissen op Tholen, Sint Philipsland, Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland e.o.

U mag vrijblijvend informatie of een wilsbeschikking aanvragen.

Molenpad 4, 4696 BP Stavenisse | tel. 0166-697438
www.begravenisverzorgingdorst.nl
(Wij verzorgen geen crematies.)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

Te Huur in Dordrecht
vanaf dv. 19 September 2016
nette vernieuwde **stadswoning op begane grond**

Met eigen huisnummer en voorzieningen, vrij parkeren, nabij centrum en station. Reageren kan via www.rentemeesters.nl of bel 0318-652783.

AMBTSKLEDING...

Klamars's
FASHION

's-Gravenstraat 63
4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl
www.klamarsfashion.nl

ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

Te huur aan de boulevard in Katwijk:
mooie etage, met zeezicht, v.a. 19 aug.
Tel. 071 4015447

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteur: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@refdag.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten
J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: De jongste dag

Waarom wordt de oordeelsdag ook wel de 'jongste dag' genoemd?

Verklaring

De benaming 'jongste dag' vinden we letterlijk niet in de Heilige Schrift. Wel spreken onze kanttelingen zo'n zeventien keer over de jongste dag, als over de dag van de wederkomst. Bij de bekende woorden van Job: 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan;' (Job 19:25), schrijven onze vaders in de kantlijn: 'Hij wil zeggen: Dewijl ik tegenwoordig zo ellendig ben, en daarenboven verdacht gemaakt word dat ik God niet vrees, noch op Hem hoop, Job 18:21, hoewel ik mij hiertevoren daarover verklaard heb, Job 13:15, 16; zo verklaar ik nu, dat ik geloof dat de beloofde Messias mijn Zaligmaker is, Die mij ten jongsten dage ten eeuwigen leven opwekken zal' (kantteling 42).

Nu is de vraag waarom de oordeelsdag, ook wel de laatste dag of de uiterste dag genoemd, omschreven wordt als de jongste dag. Wel, het is een dag die nooit meer zal voorbijgaan. Wat anders gezegd: die dag zal nooit meer oud worden. Er zal geen andere dag meer volgen. De tijd zal ophouden en overgaan in een eeuwig heden.

Vrees

Het zal een ontzagwekkend ogenblik zijn als op deze jongste dag de Rechter zal komen. Vader Smytegelt probeert met ernst en liefde in zijn Catechismusverklaring hierover te schrijven. 'Wat schrik scheidt gij uit de opstanding des vleses? Dat niet

alleen mijn ziel na dit sterven van stonde aan tot haar hoofd, de duivel, zal neerzinken, maar dat ook dit mijn vlees door de kracht van Christus opgewekt zijnde, wederom met mijn ziel verenigd zal worden om Hem eeuwiglijk te smaden'. Ook dat andere antwoord uit zondag 22 keert hij om: 'Wat schrik scheidt gij uit het artikel van het eeuwige leven? Dat nademaal ik de beginsels van de eeuwige smarten der hel in mijn hart gevoel, in die nepen en angsten en in die knaging van mijn gemoed; dat ik dan na dit leven, volkomen rampzaligheid zal hebben, die geen oog gezien, noch geen oor gehoord heeft, noch in het hart des mensen is opgeklimmen; en dat om God daar eeuwiglijk te lasteren en mijzelf te vervloeken'. Ons hart moest wel beven, als we voor eigen rekening reizen naar de jongste dag...

Verlangen

Maar we haasten ons om de keerzijde van deze jongste dag te noemen. Het zal voor de ware pelgrims op aarde, de dag van de volkomen verlossing zijn. In de Heidelbergse Catechismus horen we zo'n Sioniet spreken in zondag 19: 'maar mij met alle uitverkorenen tot Zich in de hemelse blijdschap en heerlijkheid nemen zal'. De jongste dag is een eeuwige dag, waarop geen nacht meer zal volgen.

In de geschiedenis van Gods Kerk weten we van vele kinderen Gods, die uitzagen naar deze jongste dag. Johannes, als oude pelgrim op Patmos, getuigt van zijn verlangen naar de komst van Christus: 'Ja, kom, Heere Jezus' (Openbaring 22:20m). De grote kerkhervormer, Maarten Luther, sprak over de laatste dag als van 'de lieve, jongste dag'. Bekend zijn ook de woorden van Guido de Brès aan het slot van artikel 37 uit de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Maar graag willen we ditmaal afsluiten met woorden van Johannes Calvijn uit antwoord 270 van de Catechismus van Genève: '...Maar wij verlangen ernaar, dat Zijn Koninkrijk voortdurend groeit en voortgestuwd wordt totdat het eindelijk Zijn volkomenheid bereikt heeft. En dat zal zijn op de dag des oordeels, waarop God alleen zal worden verhoogd en alle schepselen zullen worden vernederd onder Zijn grootheid; en tegelijk zal Hij dan alles in allen zijn'. Is dat, op goede gronden, ook uw/jouw verlangen?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.